

יב:

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט
גו מוצה

מסורת הש"ס

6 (לקמן טו.) 7 (רש"י מ"ג.) 8 (ומפ"י פ"א הי"ג.) 9 (פ"א: האונן, אונן.) 10 (רש"י מ"ו.) 11 (למינו בסנהדרין לא נמלח בחו"ש אריות וקיצור וע"י פ"י ה"ר"ם פ"א פ"ו מ"ב. וע"י חו"ש שבת נ"ב: ד"ה ה"א ב"ה אלמנה וכו' לדמיון בית קיבול וכו' לא שמיא בית קיבול ומנה לישב כלפי שהלטיט חו"ש דהבא וגם ה"ר"ם נשאל קיסית חו"ש שבת וי"ל קת"ו. 12 (ר"ת מ"ו.)

גליון הש"ס
תוס' ר"ה מהו הריבא כ"ו בשבוע מהבא דהבא קיבול. ע"ן תשובת שבת יעקב ח"א סי' ל"ג.

לעזר רש"י
פליקיי"ש (פליקיי"ש.) קני ח"י"ס. צרבי"ש (צור"ש.) ספרק לפשטן. ריטש"א (ריטש"ש.) אגודות פשטן. פלי"א אר"ב. אר"ב (אר"ב.) פליקיי"א (פליקיי"א.) ע"ש.

אין מסכבין בהן ולא קמני אינה סוכה משמע מדאורייתא סוכה היא הלכך על כרחך נמנית עכשיו לשם סכך קאמר ומדכתיב ולא נבנלך על המזבח ועומדין דפסולה מדאורייתא וגבי מוטב בגדים קמני אינה סוכה משמע לגמרי אינה סוכה דפסולה מדאורייתא אלמא בשלל נענע הסכך לשם סוכה קאמר אבל נענע כשר דהא חסיק אדעתיה ומיקן וליכא למיגור בה משום וימנע אחריתי שהרי המעויות מיקן וכל שכן שלל יעויות: **סככה בחיזים.** בית יד של חזים פליקיי"ש בלע"ז: **וכריס.** כעין שלנו שזמנין אותה בבית קיבול של חן: **כשרה.** דלע"ג דכלים יננה פשוטי כלי עץ אין מקבלין טומאה: **נקבוס.** שיש נקב כדלמא והחך עשוי כמנעל וכנסו לחוך הנקב הווי לכו מקבלין שכלי עץ ולרואיין לקבל טומאה ופסולה: **העשוי למלאות.** מילוי עולם שלא להמרקוק עוד: **אמר רבה בר רב אשי.** שמעתי ג' דברים מר' יוחנן השנים פירש והשלישי השיב איני יודע: **סככה בגלגלי פשטן.** ע"ן ראויה לטמא כנגדים כדלמא בדמה מדליקין (שנה דף ס"ו): **האונן** (ש"ל פשטן משתלבנו (פ"י) חז"ל) לאחר שמקרב במסרק שקורין לרבי"ש ועשאוין אונן שקורין רישט"א: **בהולני פשטן.** שמעתי מר' יוחנן כשרה דהיינו כשהוא בחיזין שלו כמו שגדל ולא נשרה במי המשרה ולא טפח במכתשת: **והוסיף פשטן איני יודע.** אם כשרה או פסולה: **והוסיף ענמן איני יודע.** מאי קרי ר' יוחנן הוסיף: **מה נפטר.** לפרש בהם: **שמה דייק.** במכתשת ולא נפיק במסרק קרי הוסיף ואמר כהו איני יודע: **אבל תרי.** שרי במי המשרה: **ולא דייק.** הוי בכלל הוסיף כי ההוא דלא תרי ולא דייק וכשרה: **או דלמא תרי ולא דייק נמי הוסיף קרי להו.** ואף הן בכלל ספיקה ולא הוי פשיטא ליה להכשיר אלא גדלה תרי ולא דייק: **שש"י פלי"א בלע"ז:** **שוולרי.** ארני"א בלע"ז. **שוסי ושוולרי** מיני ירקות. ורבי מרדכי פירש שוולרי ארני"א שקורין פלקור"א והוא שעליו רחנין וגדל צעירים: **מסכבין בהם.** שאינם מקבלין טומאה לפי שאינן מאלל אדם: **דקרי**

אין מסכבין בהן. בחמילה משום גזירת אוצר לא גרסינן לכתחילה דיעבד נמי לא מהני מדרבנן מדקאמר הא מדאורייתא שפיר דמי משמע אבל מדרבנן לא וא"ת והא גבי דבר המקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ קמני מתניתין (לעיל דף י"ב.) אין מסכבין בו אף על גב דיעבד נמי אינה סוכה אפילו מדאורייתא וי"ל דשאי התם לכתב למיטעי ומתא דקמני מתניתין ואם היו מותרות כשרות לא מלי למידק מידי דלפילו תחילתו הניחן לייבשן מנהי המתרס כללו הוא נענוע לעיל: **בחיזים** וזכרים כשרה. לא דלמו לשאר פשוטי כלי עץ כמו דף של נחומין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף ק"ט.) דמקבל טומאה מדרבנן דהני אפילו מדרבנן טהורין דכפרישית לעיל (דף ה.) גבי מסגרתו לפעולה היתה: **בנקבות פסולה.** קלת מימה כיון דעשוי למלאות ה"ל גולמי כלי עץ דטהורים כמו קתא דסכינא עד שלא שם הנחול: **מהו דתימא בית קיבול העשוי לטמא** **פסולה** **לא שביה בית קיבול** **קב"ש.** **משמע מהכא דשמייה קיבול וקשה לפירוש הקונטרס דסוף ארבע מיתות (וסנהדרין דף ס"ח.) גבי כדור ואימוס פירש שם כקונטרס דנחלוק**

ע"א מ"א פ"ה חמ"ל סוכה הלכה ה' סגן עשר מן טושיע ח"ת ס"י מרעט ע"ן ג': ב"מ"י שם הלכה ד' טושיע שם ע"ן ד'.

רבינו הגנאל

הא ריעבר שפיר דמי. משום גזרת אוצר. הא מדאורייתא כשרה. כדכפרה ספיי מה אמרו חבילי קש וחבילי עשוי וחבילי וזרים אין מסכבין בהן. ע"פ פ"ה ש"ס בא מן השרה וחבילתו על חתפו כו' עד ומלך עליה לסיכך. גזרה (וש"א) לשלל לסיכך עתה בחבילת שדריים (היום. אמו חבילת וסמא) (שיו"ן) אצלו מוחזקת ליכשם הנפך עליהם להניחם עכשיו לסיכך. תעל זה אמרה (הר"ן) תעשה ולא מן העשוי. והשיב ביה מן העשוי. ויהא ובהו"ט איה סוכה. שפע מינה דאפילו מדרורחא פסולה משום העשה ולא מן העשוי. אמרי משמיה דרב סוכה כהי"ז זכרים כשרה. אלו עשויין הן. והן עשויין לעשות מהן חזים. ואם העשויין הללו נכנסין בכרול. כשרין (לעשות) (לסיכך) בהן. אבל אם חקוקים והן נכנסין בהן. כיון שיש להם חלל כו' ליכנס בו החץ ולמלאותו עכשיו כיון שיש בו בית קיבול חשבוין ככלים ומסכבין טומאה. ופסולין הן לסיכך. כמשמתינן שאין מסכבין אלא ביהר שאינו מקבל טומאה. אצ"ע שעתה. פשתיים דדיק נפיק העומד לטויה. והנע"ז פשתי העץ דליהו לא דייק ולא נפיק. הוסיף. לא אפירשה הכי ויניחו. שש"י ושואצ"ר. שבות ע"י השה"י ושואצ"ר. משה"ש שריהם ר"ע.

ר' אליעזר ותכמים בקרו טהרות דחכמים אומרים אין מקבלין טומאה לפי שכלי עור אין מקבל טומאה אלא אם כן יש לו בית קיבול דאיתקש לשק והאי הואיל וקיבולו נעשה למלאות ולהיות מילואו לתוכו עולמית לא שמייה בית קיבול ור' אליעזר אומר מקבלין טומאה דשמייה בית קיבול ולפירושו אחי'א מסקנא דשמעתין כר' אליעזר ורבי אליעזר שמתו הוא ודוחק לומר דהכי קאמר קמשמע לן דכי האי דחזינן שמייה בית קיבול לפי שפעמים שנוטלין הכרזל מן העץ ועוד קשיא מהא דתנינן במס' כלי"ס פ"י י"ח (מ"ח) התפילין ד' כלים ואין לך עשוי למלאות יותר מתפילין ובסנהדרין (הארבעה) ובמסכת כלי"ס פרק כ"ו (מ"ב) אמתניתין דלרור המעות ר' אליעזר מטמא וחכמים מטהרין: **באניצי פשרין.** פ"י כקונטרס שכן ראו לטמא כנגעים כדלמא פ"י במה מדליקין (שנה דף ס"ו) וחס' האונן של פשטן שמתלבנו פירוש חז"ל פשטן שחנקו במסרק שקורין לרבי"ש בלע"ז (משמע שר"ל שהפשטן עצמו מטמא כנגעים קודם טויה ולפירושו אחי'א שמעתין כרבי יהודה דפלוגתא היא במסכת נגעים פרק י"א (מ"ח) ומייתי לה בפרק במה מדליקין (שם) דתנן שמי וערב מטמא כנגעים מיד דברי ר"מ רבי יהודה אומר השמי משילק והערב מיד האונן של פשטן משתלבנו וחמיהה היאך פשטן כנגעים לטמא תנא הא שמי וערב כתיב ועוד דנמלח רבי יהודה מיקל טפי מרבי שילק וכו' מימא כדאון לא פליגי ושמתין ככולי עלמא אחי'א מאחר דנראה לטמא כנגעים כשהוא אונן היאך יולא שמי מדי טומאה עד שישלך ועוד דלמרינן בפרק במה מדליקין (שם) קומכוס אומר סיככה בטווי פסולה מפני שמתמא כנגעים כמאן כי האי תנא דתנן ומייתי מתניתין דנגעים משמע דהרי'א דאין מטמא כנגעים אלא טווי ומייהו כשהוא שמעתא גופא פ"י כקונטרס אונן של פשטן שלא נטוה ורז'ה לומר דפליגי ועוד קשיא דקאמרין התם אמר אצ"ע ר' שמעון בן אלעזר וכו' אמר דבר אחד רבי שמעון בן אלעזר אומר כל היולא מן העץ אין בו משום שלש על שלש ומסכבין בו חוץ מפשטן והשאה היאך אמרו דבר אחד הא מילגא פליגי דסומכוס טווי קאמר ור' שמעון בן אלעזר קאמר פשטן אפילו קודם טויה וכו' מימא דלאו דוקא פשטן כמו לענין שלש על שלש מכל מקום מנלן דאירי בטווי טפי מכלאון מאחר דלשכתן רבי יהודה דמטמא אונן כנגעים לכן נראה כמו שפירש בערוך דלון הוא מטוה של פשטן ושמי וערב דקאמר ר"מ היינו נזמר שיכר בו מהו ערב מהו שמי שזה טווי כלפי היד זה טווי כלאחר יד אבל דפשתן הכל זה ואין ניכר ורבי אליעזר כפ"ק דמסכת ע"ז (דף י') דאיי' ליה תרי קיבורי ואמרי ליה הו דשמי'א כי דערב' י' לפרש בשל אמר שהדבר ניכר אי נמי בשל פשטן ולכאון כגון רבן של טרסיים ניכר אחי'א ראו לשמי ואחיה ראו לערב ואניצי פשטן נמי אומר ר"ת שהוא מטוה ור"ש בן אלעזר וסומכוס בטווי דווקא מיירי אבל קשה דבמס' נדרים פ"י ר' אליעזר אומר פותחין (דף ס"ו) דלמרינן שמה עברה נאה דומה לאניצי פשטן (וואינה ראויה כלל) ועוד תניא בספרי (פרשת תלף) יכול לא יביא גזיז אמר ואניצי פשטן ויחמסם בהן מ"ל שעטנו משמע דאניצי פשטן דומיא דגזיז אמר שלא נטוה ועוד כו' קשיא דשמעתין מוכחא דהוא פשטן שלא נטוה ודייק ופי' מדקאמר בהולני פשטן כשרה בהוסיף פשטן איני יודע ומשמע דמספקא ליה בתרי ולא דייק ודיק ולא נפיק מכלל דדייק ופי' פשיטא ליה דפסולה והיינו פשטן ודאי לכו טווי הוא ואע"ג דאניצי מטמא כנגעים הואיל וקרוב הוא לטומאה גזר בהו רבנן לפוסלו לסיכך כדלשכתן לקמן (טו.) דליכא דפסול נסרים משו'ין משום גזירת כלים ואפילו מן המכשך התם מני' למיפסל הכא והא דקאמר סומכוס סיככה בטווי פסולה מדאורייתא קאמר והוא הדין בשלחין טווי מדרבנן כדקאמר ר' שמעון בן אלעזר חוץ מפשטן דמשמע פשטן כגון אניצי ואמרו דבר אחד דקאמר משום דל' יהודה דאין מטמא כנגעים עד שמתלבנו לא מיפסלי אניצי לסיכה כיון דרחוקין מטומאה אבל סומכוס קאמר סיככה בטווי דמשמע מיד ואפילו תימני' לומר דפסול ר' יהודה מדרבנן קודם ליבון כמו ר"ש בן אלעזר קודם טויה על כרחך סומכוס מדאורייתא קאמר מדקאמר מפני שמתמא כנגעים והא דלא קאמר ר' שמעון בן אלעזר וסומכוס ור' מאיר אמרו דבר אחד בסדר המשנה אין כתיב דברי ר' מאיר כתיב דברי ר' מאיר כתיב דברי ר' מאיר כתיב דברי ר' מאיר ולא קאמר כמאן כר"מ ועוד משום דר' מאיר לא אירי כסיכך אע"ג דהא כהא מליא דכיון דמטמא מיד א"כ יפסול לסיכך מדרבנן באניצי פשטן ולעולם אונן של פשטן דר' יהודה טווי כדפירש הערוך וז"ע ועוד וי"ל דרבנן דפליגי עליה דסומכוס סכרי סיככה בטווי כשרה אע"ג דמטמא כנגעים דאין דקאמר דלא שייך למילף מפסולת גורן ויבך לפסול כדבר המטמא כנגעים מאחר דאין מטמא כגאר טומאות והיינו אמרו דבר אחד נגעים דאין מסכבין כדבר המטמא כנגעים לכתב לומר דאין מטמא כנגעים כנגד פשטן אירי ויבכנו כמו אין בו משום שלש על שלש דהיינו כגד דהא לאו מלמא היא דכההוא נמי ה"ק כל היולא מן העץ אין בו משום שלש על שלש חוץ מן היולא מן הפשטן: **אפקותא**